

**VISOKA ŠKOLA ZA POSLOVNU EKONOMIJU I
PREDUZETNIŠTVO – BEOGRAD**

**INSTRUKCIJE ZA PISANJE STRUČNIH I
NAUČNIH RADOVA**

BEOGRAD, 2019.

SADRŽAJ

UVOD	3
1. POJAM I SVRHA PISANJA STRUČNIH I NAUČNIH RADOVA	3
2. PRIPREME ZA PISANJE RADOVA	3
2.1. Izbor teme.....	3
2.2. Bibliografska priprema.....	4
2.3. Struktura rada	4
3. CITIRANJE I FUSNOTE	9
4. JEZIK I STIL PISANJA RADOVA	9
5. TEHNIČKA OBRADA RADOVA	10
PRILOZI:	12
– Naslovna strana seminarskog rada	13
– Korice završnog rada.....	14
– Naslovna strana završnog rada	15
– Korice projektnog rada.....	16
– Naslovna strana projektnog rada	17
– Korice diplomskog rada	18
– Naslovna strana diplomskog rada	19
– Korice master rada	20
– Naslovna strana master rada.....	21

U V O D

Studenti na različitim nivoima školovanja imaju obavezu da napišu, urede i odbrane određene stručne i naučne radove. S tim u vezi, metodološke podloge za pisanje stručnih i naučnih radova namenjene su studenima Visoke škole za poslovnu ekonomiju i preduzetništvo u Beogradu (VŠPEP) radi lakše i brže izrade radova koji će po sadržaju, metodologiji i tehničkom uređenju odgovarati zahtevima za određenu vrstu završnih radova.

1. POJAM I SVRHA PISANJA STRUČNIH I NAUČNIH RADOVA

Stručni radovi su vrsta pisanih radova aplikativnog karaktera, što govorи да је njihова svрha у prikupljanju, objašnjavanju, proveravanju i vrednovanju poznatih činjenica, informacija i teorija, као и у sagledavanju njihove primene u struci.

Postoji više vrsta stručnih radova: seminarski, završni i diplomski radovi.

Seminarski rad je najjednostavnija vrsta radova. Njime se obrađuje određena tema ili neko složenije pitanje teorijskog ili praktičnog karaktera. Izradom seminarskog rada studenti produbljaju znanja, razvijaju sposobnost akademske pismenosti i saopštavanja svojih misli, ideja i znanja.

Završni или **Projektni rad** je stručni rad koji studenti pišu na osnovnim akademskim studijama koje traju tri godine (180 ESPB). Tema rada treba da bude jasno definisana, sadržajno odmerena i uskladjena sa mogućnostima studenata da datu temu obrade na zahtevanom stručnom nivou.

Diplomski rad je završni rad na osnovnim akademskim studijama koje traju četiri godine (240 ESPB). Njime se proverava stručna kompetencija, sistematičnost prikazivanja postojećih znanja u nauci i sposobljenost studenata za samostalni rad. Diplomskim radom student može da pokaže sposobljenost za rešavanje praktičnih problema. Zato je ova vrsta rada po obimu šira od završnog rada.

Naučni radovi mogu da budu naučno-saznajni i aplikativni. Pri tome se, u oba slučaja, primenjuju naučne metode. Zato se u ovu kategoriju radova može svrstati i master rad.

Master rad je završni rad master akademskih studija koje traju jednu (60 ESPB) ili dve godine (120 ESPB). Master rad je samostalni rad u kome student detaljno analizira odabranu temu primenom naučnih metoda i tehnika i time dokazuje da je uspešno savladao nastavni plan i program master akademskih studija, stekao potrebno znanje i sposobio se za njegovu primenu.

Master rad u metodološkom, analitičkom, stilskom i jezičkom smislu treba da bude na višem nivou složenosti od diplomskog rada. Master rad mora da poseduje originalnost, potpunost, pouzdanost, preciznost, kritičku analizu i naučnu proverljivost stavova i rezultata koje student iznosi u radu.

2. PRIPREME ZA PISANJE RADOVA

2.1. Izbor teme

Na izbor teme utiče mnogo faktora, pa ih je potrebno uskladiti jer se ne pojavljuju izolovano, već u međusobnoj interakciji.

Teme završnih radova rezultat su konsultacije mentora i studenta. Pri tome, teme mogu da predlažu predmetni nastavnici, ali se predlog teme može prepustiti i studentima.

Lični afinitet studenta prema određenoj oblasti ima presudan značaj za izbor teme. Osim toga, ne mogu se zanemariti i prethodna znanja i iskustvo studenta, jer su bitni motivacioni činioci i preduslovi da se rad napiše relativno brzo, lako i kvalitetno.

Tema rada može da bude povezana sa teorijskim aspektima naučne discipline ili sa praktičnim aspektima nastavno-predmetne oblasti.

Bez obzira da li je okrenuta teoriji ili praksi, tema treba da bude aktuelna, interesantna, podobna za obradu, precizna po sadržaju i konkretna.

Ako je tema teorijska, student prikuplja potrebnu literaturu, vrši izbor i strukturira sadržaj prema tezama postavljenim u okviru teme, analizira izabrani sadržaj i prezentira saznanja do kojih je došao.

Ako je tema okrenuta praksi, student vrši izbor i strukturira sadržaj prema tezama postavljenim u okviru teme, definiše metodologiju empirijskog istraživanja, sprovodi istraživanje, rešava konkretan praktični zadatak i slično.

2.2. Bibliografska priprema

Kad je izabrana tema jasno formulisana, pristupa se prikupljanju građe (izvora informacija) koja će poslužiti za izradu rada i donošenje adekvatnih zaključaka.

Osnovni izvori podataka su različiti oblici pisanih materijala:

- knjige,
- monografije,
- enciklopedije,
- radovi objavljeni u domaćim i stranim časopisima,
- studije, projekti,
- magistarske (master) teze i doktorske disertacije i dr.

Pisane materijale student prikuplja samostalno ili do njih dolazi u biblioteci (školskoj, Univeritetskoj ili Narodnoj).

Mnoge i veoma značajne informacije vezane za temu rada mogu se dobiti i korišćenjem interneta, pri čemu se mora voditi računa o pouzdanosti i sigurnosti preuzetih podataka.

2.3. Struktura rada

Strukturu završnih radova čine:

- naslovna strana,
- sadržaj,
- uvod,
- glavni deo (razrada teme),
- zaključak,
- spisak literature i
- prilozi (po potrebi).

Naslovna strana je prva strana rada. Ona treba da pruži osnovne informacije o autoru i radu, kao što su:

- naziv visokoškolske ustanove,
- naziv studijskog programa,
- naznaku o vrsti završnog rada,
- naslov završnog rada,
- nastavno zvanje, akademsku titulu, ime i prezime mentora,
- ime i prezime studenta i broj indeksa i
- mesto i godina izrade rada.

Sadržaj je obavezan deo završnog, diplomskog i master rada. Elementi sadržaja su:

- glavni naslovi i podnaslovi,
- numeracija naslova i podnaslova (treba biti istakao u tekstu rada),
- redni brojevi početnih stranica svih delova rada

Sadržaj se nalazi na početku rada – pre uvoda.

Uvod na originalan način prikazuje suštinu problema koji će se razmatrati u radu, ukazuje na njegov značaj, razloge (motive) za njegovu obradu i daje kratak pregled sadržaja rada. Poželjno je da obim uvoda da bude na jednoj do dve strane.

Glavni deo (razrada teme) je osmišljen i argumentovan prikaz teorijske utemeljenosti teme i praktičnih rezultata, koji se odnose na zadatu temu, metodološkog pristupa istraživanju, rezultata istraživanja i njihove interpretacije. On je najvažniji i najobimniji deo rada (obično čini 70-80% rada). Zbog toga je obično podeljen na poglavija i potpoglavlja. Svi navedeni delovi treba da budu pravilno raspoređeni i signirani, međusobno povezani i dimenzionisani.

Raspored i signiranje delova može se izvesti slovima, brojevima i njihovom kombinacijom. Najčešće se koristi signiranje pomoću sistema brojeva:

- 1.
- 1.1.
- 1.1.1.
- 2.
- 2.1.
- 2.2.
- 2.2.1.
- 2.3.

Prilikom pisanja glavnog dela rada, neophodno je pridržavati se određenih pravila.

Rad se piše nepristrasnim, jednostavnim, ne kitnjastim stilom, bez preterane upotrebe stranih izraza i prevaziđenih termina (tekst neće biti bolji ako sve vrvi od stranih reči; naprotiv, one pokazuju da student ne vlada dovoljno dobro maternjim jezikom).

Rad ne treba da sadrži izlive osećanja, uspomene iz detinjstva, zahvaljivanje svim članovima porodice, gorovne fraze ("kao što rekoh", "odgovara redu veličina", "ovaj rad je bio deo mog mukotrpног puta u nepoznato") ili ličnih neformalnosti ("ja mislim", "ja smatram", "moje čvrsto ubeđenje").

Stilski usklađen rad znači da je iskaz primeren načinu izražavanja koji je karakterističan za svaku naučnu disciplinu, tzv. afektivno neutralan stil.

Ne koristiti pisanje u prvom licu ("izvršio sam analizu") ili marketinški stil ("ova teorija je genijalna i rešiće sve probleme"). Drugim rečima, u prikazivanju relevantne literature, opisa procedure istraživanja i opisa dobijenih rezultata istraživanja, umesno je pisati u pređašnjem svršenom vremenu ili prošlom vremenu (analizirali smo, istraživali smo, zaključili smo).

Rasprava o rezultatima, tumačenje rezultata, zaključci izvedeni iz rezultata istraživanja pišu se u sadašnjem vremenu.

Rad treba da bude jasan i koncizan, skladno povezan po svim celinama (delovima), da ističe sadržaje koji su značajni i da se odlikuje razumnim rasuđivanjem i zaključivanjem. U vezi s tim, korisno je (čak i poželjno) koristiti primere radi ubedljivije argumentacije

Spisak literature je pregled svih izvora koji direktno ili indirektno tretiraju sadržaj teme rada i koji su korišćeni tokom izrade.

Sve izvore koje korisitimo u izradi napred navedenih radova, a tu podrazumevamo knjige, stručne i naučne članke, diplomske, master i doktorske radove, medije poput interneta, televizije, radija i sl., moraju se naći u spisku literature.

Svaka informacija ima svoj izvor i ako je koristimo u izradi napred navedenih radova moramo navesti odakle smo uzeli tu informaciju. Izvori koji nisu korišćeni u radu ne treba da se nalaze u popisu literature.

Postoje različiti sistemi navođenja referenci:

- Oksfordski,
- Harvardski,
- Vankuverski i
- APA sistem.

Američko psihološko društvo: psihologija, obrazovanje i društvene nauke – APA standard (American Psychological Association) je najčešći korišćeni format dokumentovanja podataka.

Budući da predmeti i naučne discipline na Visokoj školi za poslovnu ekonomiju pripadaju društveno-humanističkim naukama, opredelili smo se za APA standard prilikom citiranja i navođenja korišćenih izvora.

Knjige (monografije)

Prezime autora, inicijal/i imena. (Godina izdanja). Naslov dela. (italic stilom) Mesto izdavanja (grad): Izdavač.

► jedan autor:

1. Životić, D. (1999). *Upravljanje u sportu*. Beograd: Ministarstvo za omladinu i sport Vlade Republike Srbije.

2. Kotler, P. (1997). *Marketing management*. Ninth edition. New Jersey: Prentice-Hall.

► dva autora:

3. Džober, D., Fahri, Dž. (2006). *Osnovi marketinga*. Drugo izdanje. Beograd: Data Status.

4. Kotler, P., & Keller, K.L. (2006). *Marketing management*. New Jersey: Prentice-Hall.

► tri autora:

5. Milisavljević, M., Maričić, B., Gligorijević, M. (2004). *Osnovi marketinga*. Beograd: Ekonomski fakultet.

6. Cutlip, S., Center, A., & Broom, G. (1985). *Effective Public Relations*. New Jersey: Prentice-Hall.

► više od tri autora:

7. Kotler, F. i saradnici (2007). *Principi marketinga*. Beograd: Mate.

8. Dibb, S., et al. (1990). *Marketing, Concepts and Strategies*. European edition. Boston: Houghton Mifflin Company.

► **urednik, priredivač, redaktor:**

9. Petković, B. (Ur.). (2008). *Odnosi s javnošću* [studijski materijal]. Beograd: Visoka strukovna škola za preduzetništvo.

10. Baumer, D. (Ed.). (2002). *Cyberlaw and E-Commerce*. Boston: McGraw Hill.

► **rad koji je u pripremi za štampu:**

11. Petković, B. (u pripremi za štampu). *Ekonomika sporta*. Beograd: Fakultet za menadžment u sportu.

► **neobjavljeni rad:**

12. Petković, B., Perović, A. (2013). *Poslovno komuniciranje u sportu*. [Neobjavljeni rad].

► **poglavlje u knjizi**

Prezime autora, inicijal/i imena. (Godina izdanja). Naslov poglavlja. U inicijal imena urednika. Prezime urednika (Ur.), Naslov knjige (str. prva strana poglavlja - poslednja strana poglavlja). Mesto izdavanja (grad): Izdavač.

13. Saliven, M. (2010). Sportski marketing. U Dž. Bič i S. Čedvik (Ur.), *Sportski menadžment* (str. 128-154). Beograd: Mate.

Članak u časopisu, saopštenja u zborniku konferencije, simpozijuma ili kongresa

Prezime autora, inicijal/i imena. (Godina izdanja). Naslov članka. Naziv časopisa (italic stilom), volumen (broj), prva strana članka - poslednja strana članka.

► **članak u časopisu:**

1. Filipović, J., i Mašić, B. (1999). Profesija: menadžer u sportu. *Direktor*, 8 (5), str. 9-13.

2. Neff, J. (2002). Submerged. *Advertising Age*, p.14.

► **saopštenja u zborniku konferencije, simpozijuma ili kongresa:**

Arsovski, S., Arsovski, Z. (2014). The impact of Quality on Business Excellence: A Case Study. In zborniku Međunarodna konferencija o kvalitetu (osma), pp. 11-17. Kragujevac: Univerzitet u Kragujevcu. Fakultet inženjerskih nauka.

► **doktorski, magistarski (master), diplomski rad:**

1. Milić, B. (2016). *Liderstvo i učeća organizacija* (doktorska disertacija). Novi Sad: Univerzitet u Novom Sadu, Fakultet tehničkih nauka.

2. Škrbić, Ž. (1988). *Primena rendgenske fluorescentne spektroskopije za određivanje koncentracije olova u vazduhu radnih sredina* (magistarski rad). Novi Sad: Univerzitet u Novom Sadu, Prirodno-matematički fakultet.

3. Aleksić, M. (2017). *Evropski standardi o pravu na žalbu* (master rad). Univerzitet u Nišu, Pravni fakultet

4. Simonović, D. (2013). *Primena marketing planova u sportskim organizacijama* (diplomski rad). Beograd: Alfa univerzitet, Fakultet za menadžment u sportu.

► zakoni i pravilnici

Naziv zakona. Službeni glasnik ili Zbirka propisa gde je objavljen, broj/godina.

5. Zakon o sportu. *Službeni glasnik RS, br. 24/2011.*

6. Zakon o privrednim društvima. *Sl. glasnik RS, br. 36/2011, 99/2011, 83/2014 - dr. zakon, 5/2015, 44/2018 i 95/2018.*

► Izvori sa interneta

Navođenje referenci s interneta podrazumeva da se navede celokupan link od sadržaja na koji se pozivate. Nije dovoljno navesti samo internet adresu kao izvor (<http://www.nassm.com/>).

Osnovno pravilo za citiranje izvora s interneta je da se navede autor i naslov teksta koji se koristi.

► Internet (Web site)

Naslov strane. (Datum publikacije). Naziv institucije/organizacije. Preuzeto dan. mesec. godina. sa: elektronska adresa.

1. General Format. (n.d). Purdue Online Writing Lab. Retrieved from 03. 09. 2018: <http://owl.english.purdue.edu/owl/resource/560/01/>

2. Kodeks Ponašanja PepsiCo West Balkans. Preuzeto 11.02.2019. sa: <http://pepsico.rs/bs-cyrl-ba/tko-smo-mi/kodeks-ponasanja>

Vikipedija nije regularan izvor za studentske pisane rade i na ovoj izvor se ne treba pozivati.

Zaključak je finalni deo rada. U njemu se na sistematican i koncizan način saopštavaju najvažnija saznanja do kojih se došlo. On proizlazi iz čitavog sadržaja rada, pa autor treba pažljivo da pročita sve što je prethodno napisao. Zaključak treba da bude na jednoj do dve strane rada.

U zaključku treba kritički da se oceni tema koja je bila predmet razrade, procene stanja ili situacije, potvrde ili odbace postavljene hipoteze, iskažu poruke i doprinos rada, kao i da se ukaže na probleme i pitanja koji bi trebalo obrađivati i proučavati u daljem radu.

Prilozi (ako ih ima) se daju na kraju rada i označavaju rednim brojevima. Oni imaju značaj za bolje razumevanje sadržaja rada, ali se ne mogu prikazivati u osnovnom tekstu. To mogu biti istraživački instrumenti (upitnici, skale procene, testovi znanja i slično), razne tabele, grafikoni, formulari, statistički podaci, dodatni tekstovi i slično.

Prilikom pisanja rada na računaru treba obratiti pažnju na sledeće:

- iza svake reči treba biti jedan razmak,
- iza svakog znaka interpunkcije sledi jedan razmak,
- znakovi interpunkcije, znak za postotak i sl., pišu se zajedno s rečju ili brojem iza kojeg slede, tj. bez razmaka,
- posle tih znakova u rečenici sledi jedan razmak,
- skraćenice merne jedinice i oznake valutne jedinice odvojene su jednim razmakom od broja koji im prethodi i razmakom od reči koja sledi;
- ako iza neke reči dolazi tek st u zagradi, između te reči i početka zgrade stavlja se jedan razmak,
- za isticanje pojedinih delova teksta preporučuje se koristiti kurziv (italic slova),
- za sve simbole iz formule potrebno je dati objašnjenje.

U srpskom jeziku se ne koristi "decimalna tačka", nego "decimalni zarez" (1,55 MB, 10,7 GB, 4,6 kg...).

Cene se zaokružuju i prevode (500 USD, 500 dolara, a ne 499.95\$).

U sklopu rečenice, jednacifreni brojevi pišu se slovima ("Pretpostavimo tri scenarija.."), ali se u slučaju višecifrenih brojeva (koji se označavaju brojčano) merna jedinica piše takođe oznakom, a ne slovima (75%, 32° C... ne odsto ili procentualno...).

Godine se pišu arapskim brojevima i u skraćenom obliku ('90-tih), dok se vekovi označavaju rimskim brojevima (XVI vek, u XX veku).

Bez tačke se pišu samo osnovni brojevi (1 minut dnevno...), dok se svaka promena broja u padežu označava tačkom (15. u mesecu, u 42. godini života, u toku avgusta 1997. godine...).

3. CITIRANJE I FUSNOTE

Citati se koriste za označavanje teksta koji se doslovno preuzima od drugog ili drugih autora. Taj deo teksta se piše pod navodnicima. Treba napomenuti da se svako namerno ili greškom (nenamerno) preuzimanje tuđeg teksta bez navođenja autora smatra plagijatom i kažnjivo je prema zakonu.

Za pravilno korišćenje citata treba imati u vidu šta, zašto i kako se citira.

Citiraju se veoma koncizne formulacije (definicije, kratka precizna objašnjenja i sl.), delovi teksta koji se uklapaju u kontekst pisanja i delovi teksta na koji se daje kritički osvrt.

Misao se citira radi dokazivanja vlastitih stavova ili češće za ilustraciju sopstvenog mišljenja.

Preuzeti tekst (misao) treba navoditi odmereno i adekvatno.

Treba izbegavati citate koji su poznati i široko korišćeni, a ako je baš neophodno pozivanje na taj deo teksta, bolje je poslužiti se prepričavanjem.

Pored teksta, mogu se citirati brojke, procenti i druga pisana dokumentacija.

Fusnote su zabeleške ili napomene koje se pišu pri dnu stranice ispod kraće horizontalne linije radi rasterećenja osnovnog teksta. Pišu se sitnjim slovima (ako je osnovni font 12 pt, onda su fusnote 10 pt) i označavaju arapskim brojevima koji su podignuti. Brojevi počinju jedinicom i dalje se redaju po rastućem nizu. Treba voditi računa da se uvek istim brojem obeleži fusnota u podtekstu, kao i reči u tekstu na koje se odnosi. Broj fusnote u tekstu, ako nije na kraju rečenice, piše se iza znaka interpukcije, a ako se citat ili prepričani tekst završava tačkom, onda iza tačke.

4. JEZIK I STIL PRI PISANJU RADOVA

Priroda teksta podrazumeva i odgovarajući **jezik**. Za izražavanje naučnih znanja neophodno je da se koristi jezik **činjenica i pojmove**. Zato pri pisanju stručnih i naučnih radova treba imati u vidu iskustvena saznanja o prirodi i karakteristikama jezika koji odgovara naučnoj oblasti. Međutim, da bi on ostvario saznajnu funkciju, reči i rečenice moraju imati smisla u teorijskom i praktičnom pogledu.

Ako je tekst napisan gramatički i pravopisno korektno, onda je lakše iskazati ono što se želi, a čitaocu da shvati ono što je napisano. Dakle, jezik nije samo sredstvo za saopštavanje misli, već i bitna pretpostavka da misao bude jasno izložena i obrazložena da bi bila shvaćena.

Stil je samostalni jezički izraz, tj. način izražavanja misli. On je deo čoveka i godinama se gradi. U njemu veliki udio pripada talentu, ali on traži i kontinuirani trening kroz pisanje i pismeno izražavanje.

Stil je individualna karakteristika, ali i oblik interpretacije sadržaja u pogledu logičnosti, preciznosti i jasnoće. To znači da autori stručnih i naučnih radova treba da koriste stručno-naučne termine i druge reči u pravom, a ne u prenosnom značenju, da pri pisanju obuzdaju svoje emocije u interesu verodostojne interpretacije podataka.

5. TEHNIČKA OBRADA RADOVA

Seminarski, završni, diplomski i master radovi pišu se na papiru formata A4 (297x210 mm), sa marginama: gornja 25 mm, leva 30 mm (radi poveza), donja 25 mm i desna 25 mm. Pri tome je prored 1,5, a novi red uvučen 12,5 mm. Oblik slova (font) je Times New Roman, veličine u osnovnom tekstu 12 pt.

Kod koričenja za seminarski rad, pravi se naslovna strana, a kod završnog, diplomskog i master rada obavezne su **korice i naslovna strana**.

Na koricama rada ne piše se naslov teme rada, niti se stavljuju bilo kakvi simboli. Naslov završnog rada se piše na naslovnoj strani.

Obim stručnih i naučnih radova se najčešće izražava u autorskim tabacima (jadan a/t sadrži 30.000 karaktera – slovnih mesta, što iznosi 16 stranica teksta na formatu A4.

Obim radova koje pišu studenti je:

- **seminarski rad:** do 1 a/t, odnosno od 22.000 do 30.000 slovnih mesta (12 do 16 stranica),
- **završni rad:** 2 do 2,5 a/t, odnosno 60.000 do 75.000 slovnih mesta (32 do 40 stranica),
- **diplomski rad:** 3 do 3,5 a/t, odnosno 90.000 do 100.000 slovnih mesta (45 do 55 stranica),
- **master rad:** 4 do 4,5 a/t, odnosno 110.000 do 135.000 slovnih mesta (60 do 80 stranica).

Obim pisanih rada treba shvatiti relativno, jer zavisi od teme koja se obrađuje. Ako se želi utvrditi da li je obim napisanog rada u definisanim okvirima, onda se broj slovnih mesta određuje tako što u delu Toolbar-a pod nazivom Review i prozoru Word Count očita broj slovnih mesta (karaktera), sa razmakom ili bez njega. Razmak između reči tretira se kao jedno slovno mesto.

Slike, tabele, grafikoni i sl. mogu se dati u sklopu teksta, a ako su obimniji na posebnoj stranici u prilogu. Ispod slike piše se redni broj slike i njen naziv. Ako je slika preuzeta od drugog autora, onda se ispod naziva slike navodi izvor iz koga je slika preuzeta ili se to navodi u fusnoti.

Slika 1. Kružna ekonomija

Izvor: Drljača, M., Koncept kružne ekonomije, Kvalitet & izvrsnost, Vol. IV, No. 9-10, Beograd, 2015, str.18-22.

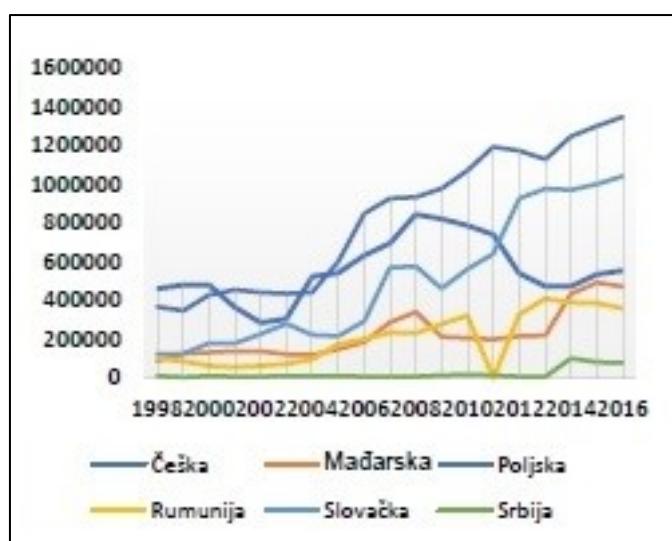
Tabele sadrže potrebne podatke prikazane na pregledan način. Iznad tabele se daje redni broj tabele i naziv u što kraćem obliku, a ako je tabela preuzeta iz nekog izvora onda se ispod tabele navode bibliografski podaci tog izvora i stranica sa koje je tabela preuzeta.

Tabela 1. Produktivnost rada u proizvodnji automobila u zemljama CIE, hiljade EUR

	Češka	Mađarska	Poljska	Slovačka
2005	27,8	41,3	28,3	24,5
2006	32,5	43,4	28,8	26,9
2007	35,4	48,2	29,3	37,9
2008	29,0	47,3	33,5	22,5
2009	29,3	33,2	26,0	23,0
2010	37,1	43,9	29,7	31,3

Izvor: Dudas, T., Lukac, M. (2014), Increase in labour productivity in the context of FDI into automotive industry of Visegrad group member states, Actual Problems of Economics, No. 12, str. 96-105.

Često se u pisanju master radova koriste i grafikoni, koji se označavaju rednim brojevima i svaki od njih ima svoj naziv.

Grafikon 1. Proizvodnja automobila u zemljama CIE od 1998-2016. godine

Matematički izrazi (formule, jednačine) se prikazuju na sredini stranice i oni imaju svoju numeraciju. Numeracija može da bude od broja 1 nadalje, ili u sklopu određenog poglavlja (npr. 1.1, 1.2, ili 2.1, 2.2 ...).

Složeniji matematički izrazi prikazuju se pomoću funkcije koja se naziva Equation. Ona se aktivira pritiskom na Insert u gornjem levom delu Toolbar-a, kada se u desnom uglu pojavljuju znaci π (Equation) i Ω (Symbol). Pritiskom kursora na jedan od ta dva znaka dobija se prozor za unošenje matematičkog izraza.

$$Y(t) = K(t)^\alpha H(t)^\beta (A(t)L(t))^{1-\alpha-\beta} \quad (1)$$

Straničenje rada je veoma značajan postupak, jer bez toga nije moguće napisati sadržaj rada.

Uobičajeno je da se numerisanje prve, naslovne, strane izostavlja (ali se podrazumeva). Strane se numerišu arapskim brojevima, obično u donjem desnom uglu stranice rada.

Završni, diplomski i master radovi pišu se u najmanje pet primerka, od kojih je jedan urađen u tvrdom povezu (3 za članove komisije, 1 za arhivu i 1 za kandidata koji brani završni rad).

Uz svaki završni rad koji se arhivira prilaže se i elektronska forma rada na CD-u.

PRILOZI

NASLOVNE STRANE I KORICE

SEMINARSKI RAD

ZAVRŠNI RAD

PROJEKTNI RAD

DIPLOMSKI RAD

MASTER RAD

**VISOKA ŠKOLA ZA POSLOVNU EKONOMIJU
I PREDUZETNIŠTVO – BEOGRAD**
(16 pt, Bold)

SEMINARSKI RAD

(14 pt, Bold)

Predmet: MARKETING
(14 pt, Bold)

NASLOV SEMINARSKOG RADA

(16–22 pt, Bold, zavisno od broja reči naslova)

Mentor:
Prof. dr Milan Mitrović
(14 pt, Bold)

Student:
Jovan Marković
Br. indeksa:
(14 pt, Bold)

Beograd, 2018.
(14pt, Bold)

Korice završnog rada

**VISOKA ŠKOLA ZA POSLOVNU EKONOMIJU I
PREDUZETNIŠTVO – BEOGRAD**
(16 pt, Bold)

ZAVRŠNI RAD
(36 pt, Bold)

Student:
Jovan Marković
Br. indeksa:
(14 pt, Bold)

Beograd, 2018.
(14pt, Bold)

**VISOKA ŠKOLA ZA POSLOVNU EKONOMIJU I
PREDUZETNIŠTVO – BEOGRAD**
(16 pt, Bold)

ZAVRŠNI RAD
(14 pt, Bold)

NASLOV ZAVŠNOG RADA
IZ
(POSLOVNE EKONOMIJE I
PREDUZETNIŠTVA ILI FINANSIJSKOG
MENADŽMENTA)
(16–22 pt, Bold, zavisno od broja reči naslova)

Mentor:
Prof. dr Milan Mitrović
(14 pt, Bold)

Student:
Jovan Marković
Br. indeksa:
(14 pt, Bold)

Beograd, 2018.
(14pt, Bold)

Korice projektnog rada

**VISOKA ŠKOLA ZA POSLOVNU EKONOMIJU I
PREDUZETNIŠTVO – BEOGRAD**
(16 pt, Bold)

PROJEKTNI RAD
(36 pt, Bold)

Student:
Jovan Marković
Br. indeksa:
(14 pt, Bold)

Beograd, 2018.
(14pt, Bold)

**VISOKA ŠKOLA ZA POSLOVNU EKONOMIJU I
PREDUZETNIŠTVO – BEOGRAD**
(16 pt, Bold)

PROJEKTNI RAD

(14 pt, Bold)

NASLOV PROJEKTNOG RADA
IZ
(POSLOVNE EKONOMIJE I
PREDUZETNIŠTVA ILI FINANSIJSKOG
MENADŽMENTA)
(16–22 pt, Bold, zavisno od broja reči naslova)

Mentor:
Prof. dr Milan Mitrović
(14 pt, Bold)

Student:
Jovan Marković
Br. indeksa:
(14 pt, Bold)

Beograd, 2018.
(14pt, Bold)

Korice diplomskog rada

**VISOKA ŠKOLA ZA POSLOVNU EKONOMIJU I
PREDUZETNIŠTVO – BEOGRAD**
(16 pt, Bold)

DIPLOMSKI RAD
(36 pt, Bold)

Student:
Jovan Marković
Br. indeksa:
(14 pt, Bold)

Beograd, 2018.
(14pt, Bold)

**VISOKA ŠKOLA ZA POSLOVNU EKONOMIJU I
PREDUZETNIŠTVO – BEOGRAD**
(16 pt, Bold)

DIPLOMSKI RAD
(14 pt, Bold)

NASLOV DIPLOMSKOG RADA
(16–22 pt, Bold, zavisno od broja reči naslova)

Mentor:
Prof. dr Milan Mitrović
(14 pt, Bold)

Student:
Jovan Marković
Br. indeksa:
(14 pt, Bold)

Beograd, 2018.
(14pt, Bold)

Korice master rada

**VISOKA ŠKOLA ZA POSLOVNU EKONOMIJU I
PREDUZETNIŠTVO – BEOGRAD**
(16 pt, Bold)

MASTER RAD

(36 pt, Bold)

Student:
Jovan Marković
Br. indeksa:
(14 pt, Bold)

Beograd, 2018.
(14pt, Bold)

**VISOKA ŠKOLA ZA POSLOVNU EKONOMIJU I
PREDUZETNIŠTVO – BEOGRAD**
(16 pt, Bold)

MASTER RAD
(14 pt, Bold)

NASLOV MASTER RADA
(16–22 pt, Bold, zavisno od broja reči naslova)

Mentor:
Prof. dr Milan Mitrović
(14 pt, Bold)

Student:
Jovan Marković
Br. indeksa:
(14 pt, Bold)

Beograd, 2018.
(14 pt, Bold)